

CJUE în cauza Vodafone: sumele percepute pentru rezilierea anticipată a contractelor sunt purtătoare de TVA

Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) a confirmat, printr-o decizie emisă recent, faptul că sumele compensatorii achitate de clienți pentru rezilierea contractelor înainte de termen, din motive imputabile acestora, sunt supuse TVA. Hotărârea curții în speța Vodafone Portugalia a fost așteptată cu real interes, încă de la transmiterea întrebărilor preliminare, și vine în completarea unei decizii mai vechi a CJUE, în cauza MEO.

În ambele cazuri se discută despre compensațiile percepute clienților la momentul la care contractul este reziliat anticipat din culpa acestora. Atât MEO, cât și Vodafone au susținut că sumele respective nu ar fi subiect de TVA, însă autoritatea fiscală a considerat că, în fapt, acestea reprezintă contravaloarea unor servicii.

Argumentele instanței europene

Analiza curții a fost fundamentată pe argumentele folosite în stabilirea deciziei în speța MEO.

Și în speța Vodafone s-a subliniat că o prestare de servicii este efectuată cu titlu oneros în cazul în care între prestator și beneficiar există un raport juridic (contract) în baza căruia au loc prestații reciproce, iar plata primită de prestator reprezintă contravaloarea efectivă a serviciului prestat.

În ceea ce privește suma achitată de client pentru rezilierea anticipată a contractului, CJUE consideră că plata decurge din dreptul acestuia de a beneficia de servicii, chiar și în cazul în care nu dorește sau nu poate să pună în aplicare acest drept dintr-un motiv care îi este imputabil.

Sumele percepute pentru rezilierea anticipată a contractului sunt justificate prin necesitatea recuperării unei părți din costurile asociate serviciilor furnizate, pe care clienții s-au angajat contractual să le ramburseze în ipoteza rezilierii anticipate, având în vedere că Vodafone le oferea posibilitatea de a beneficia de servicii, iar încetarea prestării nu îi este atribuibilă. În esență, această compensație garantează operatorului o remunerație contractuală minimă pentru serviciile oferite.

Pe cale de consecință, CJUE apreciază că sumele trebuie considerate parte din prețul serviciului pe care Vodafone s-a angajat să îl furnizeze clienților. În aceste condiții, sumele sunt de aceeași natură cu cele care ar fi fost percepute dacă serviciile ar fi fost prestate până la finalul perioadei contractuale sau dacă respectivii clienți nu ar fi beneficiat de clauzele promoționale speciale.

În susținerea aprecierii sale, curtea reține că atât serviciul care trebuie furnizat, cât și contraprestația dreptului de a beneficia de acest serviciu sunt determinate la încheierea contractului dintre Vodafone și clienții săi, potrivit unor

criterii bine stabilite, care precizeaza atât onorariul serviciilor, cât și modul în care trebuie calculata compensația pentru rezilierea anticipata.

Contraprestația platita nu este, prin urmare, nici voluntara și aleatorie, nici dificil de cuantificat sau incerta. Astfel, se poate concluziona ca, în situația analizata, este vorba de o prestare de servicii efectuada cu titlu oneros și, în consecință, trebuie facturata cu TVA.

Prin decizia data, CJUE respinge argumente precum cele ca suma este asimilata unei plăți impuse de lege sau ca, în fapt, s-a urmarit despagubirea operatorului ca urmare a rezilierii contractului de catre client.

În schimb, realitatea economica ramâne unul dintre criteriile cele mai importante în baza carora CJUE analizeaza implicațiile de TVA. În cazul de față, este vorba de garantarea unei remunerații minime pentru serviciile pe care Vodafone le-a furnizat în baza unui raport juridic consensual caracterizat printr un schimb de prestații reciproce. Prin urmare, aceste plăți constituie parte integranta din onorariul primit de furnizor pentru serviciile sale și, deci, trebuie incluse în baza de impozitare a TVA.

Astfel, decizia CJUE subliniaza faptul ca, deși sumele percepute pentru rezilierea anticipata a contractelor sunt în quantum diferit (mai mici) de contravaloarea serviciilor ramase de prestat până la data expirarii perioadei de contractare minime predeterminate, acestea pot fi considerate parte din prețul serviciului prestat în anumite condiții.

Care va fi impactul acestei decizii?

Ca urmare a acestei decizii, este de așteptat ca autoritățile fiscale sa analizeze în detaliu despagubirile/penalitățile solicitate pentru neîndeplinirea obligațiilor contractuale, contestând aspectele formale și analizând mai degraba substanța economica a acestor plăți.

Totodata, este important de subliniat ca decizia se aplica pentru toate tipurile de contracte care prevad mecanisme similare în ceea ce privește rezilierea anticipata, indiferent de industria în care activeaza furnizorul. Interesul major nu este doar pentru furnizori, ci și pentru clienți, aceștia din urma fiind cei care, odata ce au platit TVA pentru sumele aferente rezilierii, își vor pune problema posibilitații deducerii TVA, respectiv a justificarii legaturii cu operațiunile care dau drept de deducere a TVA.